

NOVINE

prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznega 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Novine se naročijo i plačajo vu »Upravništvo Novin« v Črenšovcih, Prekmurje.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

Glasiło Slovenske krajine

Izdajateo Novin je: KLEKL JOŽEF, vp. pleb. nar. poslanec v Črenšovcih, Prekmurje.

UREDNIŠTVO

Novin je v M. Soboti, Tajništvo SLS. Fafle-kova hiša. Sem se pošiljajo rokopiši i oglasi. Cena oglasov je: cm² 75 par, ki naroči 1/4, ali 1/2 strani, dobi za edno objavo 25% popust. Cena malih oglasov je do dvajset reči 5 Din, više od vsake reči pol dinara. Med tekstom se računa cm² 1' 0 D., v »Poslanom« pa 2'50 Din. Takso za oglase plača uprava lista i da pri večkratnoj objavi vsem oglasom od 5% do 50% popusta.

Naročnikom!

V novom leti Vam bomo iz M. Soboti dostavljali, dragi naročniki. To pa zato, ar je tiskarna v D. Lendavi predaleč od naših gornjih krajev i zato se v teh redno ne more list do rok dobiti. Drugi zrok, zakaj smo šli v Soboti je, šparanje. Ne samo sobočka fara, štera si vsaki teden odnese Novine taki z tiskarne domo, nego i druge fare majo to priliko. Skoro vsaki teden bo hodo što v Soboti, ki se lahko zgleda v tiskarni i širiteli odnese ali odpela Novine domo. Z tem prišparamo vnogo na poštini, štera je velika, ar se računa za domačo pošiljatev od ednoga falata Novin 25 par poštine, to je na leto plačano zvün zavijanja (pakivanja) samo za pošiljanje po pošti tū doma 13 Din. To poštino bar deloma da znižamo smo se odločili da Novine v Soboti šampamo.

Mamo pa še druge zroke za to i to te najvažnejše. Soboti je središče Slovenske Krajine, je takrekoč ognjišče vsega našega prebivalstva. Da to pri svojem ognjišču, v M. Soboti najde svoj krščanski list i da te list tū najde svoj narod, kje se te najbolje zbira i kje se najbolje izpostavlja raznim nevarnostim, i da list narod tū v središču vči vodi, pa reši nevarnosti, zato smo prišli sem.

Poleg toga važnoga zroka sporedno ide še eden i te je pitanje urednikovo.

Po novom tiskovnom zakonu najpre poslanec ne sme biti urednik političnoga lista. Ne smem biti zato tūdi jaz. Pa če ravno bi smeo biti, ne bi mogo duže biti, ar so me zobje čaša že potrošili. Prek petdeset let je zletelo nad mojov glavov, leta puna betegov i drugih nevol. Ta leta so mi moči potrošila, ne morem telko delati kak sam dozdam. Delo v cerkvi, poslanstva težki križ, M. List, Kalendar pa upravništvo Novin je za dosta za mene. Uredništvo Novin morem odložiti tūdi iz toga zroka. Zato sam si potom svoje višejše cerkveni oblasti priiskao drugoga urednika, g. Jerič Ivana, kaplana, v Ljutomeri.

On bo stančvao vsaki teden en-dva dni v M. Soboti i tū opravo uredniške posle. On, ki je sin našega ljudstva, ki je pretrpo vse grozote na bojišču i vse teškoče siromaškoga dijaka, ki je predlani v zreloj mladosti od 33 let pristopo pun potrebne znanosti i pobožnosti prvič k božemi oltari, pravim, te Jerič Ivan bo, Vam dragi Slovenci, vu vašo vsestransko zadovoljnost vrejčvao naš krščansko-politični list Novine. Z tem vūpanjom ga izročim njemu v vrejčvanje, Vas pa vse najlepše prosim, da ga pri teškom ali prevažnom posli iz cele moči podpirate.

Vzemte zato na znanje, da je vredništvo Novin v M. Soboti, v Tajništvi SLS. v-Faflekovej hiši.

Na te naslov naj piše vsaki, ki pošilja kakši spis, glas ali oglas za Novine. Oglase pa sprejme tūdi prekmurska tiskarna v M. Soboti i uprava Novin v Črenšovcih.

Upravništvo Novin pa ostane še nadalje v Črenšovcih. Na te naslov naj piše vsaki, ki si Novine naroči pošlje naročnino, ali javlja kakšo spremembo.

K-tomi naznanimo ešče to, da cena Novin ostane doma, kak je bila, letos najpre

na posamezni naslov 30 Dinárov na skupni naslov pa 25 Dinárov

Naročniki dobijo za to ceno če le mogoče vsaki teden štiristranske Novine i na konci leta kalendar za polovično ceno. Pravim, vsaki teden štiristranske, če bo več naročnikov, kak je letos bilo. Če jih ne bo več moramo Novine, kak letos i v novom leti ednok na mesec dati na dve strani. Ali vūpamo se, ka do toga ne pride. Potrebno je nadale, da si širitelje pri vsakoj danoj priliki dajo Novine z šamparije domo prinesli, ka nede trbelo vsaki teden poštine plačvati. To dvoje če vpoštevate, dragi naročniki dobite Novine vsaki teden na štir stranej do rok za gornjo ceno.

V Ameriko je cena Novin štiri dolare. Za to ceno se njim pa pošlje ešče Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga tūdi tū Novine. M. Listi Kalendar skupno košta 4 dolare. Poština je draga dve strani od ednoga falata Novin samo na teden, od M. Lista i kalendara pa več i ar se močnej mora pakivati amerikanske pošiljalke, se more zavijanje tūdi dragše plačati v šampariji, zvüntoga valuta tūdi kaplje, zato prosimo od amerikancov štiri dolare za Novine, M. List i kalendar. Cena M. Lista ostane na skupni naslov 10 Din. Na posamezni naslov 15 Din mora plačati.

To pa zato, ar se M. List indri tiska kak Novine i zato se more posebi zavijati i posebi poštino od njega plačati.

Vsi naročniki M. Lista pa, šteri ga majo na skupni ali posamezni naslov, dobijo k-njemi brezplačno kalendar Srca Jezušovoga.

Zmagovalec Jernej.

(Spisao polski Sinkiewicz.)

Naš junak se je pisao Jernej Slavec. Meo je pa to navado, da je na široko odpro oči in debelo zijao, gda ga je šo kaj pitao, zato so njemu pa dali cono ali primek: Jernej Zijač. Preveč malo je bio podobel lepomi ptički slavci ali slavičeki, ar je dio jako nepriličen i priprosti. Zavolo teh slabih duševnih lasnosti so ga ešče ljudje zali: Bedasti Jernej. S tem priimkom so ga najraj zvali vsi, i tūdi pod tem imenom ga bodo kesnejši narodi najtole poznali, čiravno je njegovo pravo ime bilo Bartek Slovik (slovenski: Jernej Slavec).

V poljskom jeziku je malo razložka med imenom: človek in slavec (Pravi se človek=človek in slovnik=slavec.) Nemško vūho "pa cilo ne čuje nikšega razložka, zato, pa Nemci v imeni "civilizacije" »barbarska« slovenska imena radi prestavljajo na svoj »kulturni« jezik. Te mali razložek med dvema imenom našega junaka je bio vzrok, da se je nedavno pri vojaškom zapisavanji dogodo sledeći razgovor med častniki i našim Jernejom:

„Kak se pišeš? — je pitao častnik Jerneja.

— Slovik.

— Slovik? ... Ach! ja. Gut. *)

*) Dosta Polakov je, prle bilo pod Nemci' tak tūdi naš Jernej.

Gda Vam to, dragi naročniki, naznam, Vam želem popolen blagoslov Srca Jezušovoga v tom novom blaženom leti. Črenšovci, 1925. decembra 31.

KLEKL JOŽEF
izdajateo »Novin«.

Ka nam je v l. 1926 potrebno?

(Novoletna finančna politična premišljevanja).

Polni nezadovolnosti, obvūpani zavolo žalostnih gospodarskih razmer jemlemo slovo od l. 1925 in se podajemo v Novo leto čakajoč, da se bodo v Novem letu gospodarske razmere zboljšale.

V l. 1925 smo ječali pod težkimi davčnimi bremenima, šterih hesmo zmogli naše gospodarstvo je propadalo v l. 1925 nesmo ne za en stopaj napredvati, pač pa za vnogo. vnogo stopajov nazadovoli. Penez je postao redka prikazen v kmečkoj hiši, pač pa eksekutor vsakdenšnji gost. Kmečki gospodar, ki ne do sedaj znao, kaj je dug, se je morao zadužiti, što je imel stare prihranke, morao je segnati po njih in za plačilo davkov uporabiti zneske, štere si je vnogokrat od vūst prirrgao, da bi imelo za slučaj nepredvidene nesreče kamči malo pomoči, da bi za slučaj betega in onemoglosti ne bil navezani na milošćino. Predirani davki so vzeli veselje do dela so zadušili podjetnost, so glavni vzrok, da draginja nešče padati, nego da postoji še naprej, da celo pri neštornom blagi še raste.

Kde leži krivda? Što je zrok teh neznosnih razmer? Kriva je vlada, ki vodi popčinoma zblodjen, finančno politiko, štera ne glede na gospodarske razmere davkoplaćevalcev. Od l. 1923 do današnjega dneva se je vrednost denarja zvišala za već ko 40%, posledica toga bi morala biti, da bi se državni izdatki znižali za već ko 40%, da pi se davki znižali za već ko 40%, da bi se draginja znižala za već kak 40%. A kaj smo doživeli? Znižala se je cena zrnja, živini in lesi za već ko 40%, cena specerijske-mi, oblačilnemi in železnomi blagi, štero mora kmet kúpivati v štacunaj, je ostala ista, draginja za to blago je ostala, davki in druge državne dajatve (carine, trošarina) so se celo povišali. Vlada je proračun (državni potroši) za l. 1922/23, ki je znašao 6.934 milijonov Din, povišala za l. 1926/27 na 12.900 milijonov Din.

Nato je častnik zapisao; „Mensch“, (to je človek.)

Jernej je bio iz vesi Pognebin. Dosta vesnic v kneževini Poznanskoj i v drugi deželah poljske države nosi to ime. Jernej je meo, zvün par njivic, hiže in par krav ešče ednoga konja pa ženo Magdo. To je zadosta za ednoga siromaka, zato je Jernej živo zadovolno i mirno, kak pravi edna poljska narodna pesem:

„Konj belec — žena Magda,

Ka Bog dati šče — to i tak da.“

Njegovo življenje je zaistino tak teklo, kak Bog ravnao, in bi živo mirno do smrti, či nebi nastala vojska, štera ga je grozno prestrašila. Razglasilo se je, ka trbe idti k vojskom zapustiti hižico, verstvo in vse dati ženam v skrb. Ljudje v Pognebini so bili zvečkšega jako siromašk. Po zimi je navadno Jernej hodo delat v tovarno i si s tem pomagao pri gospodarstvu — kaj pa naj zdaj začne? Što zna, kda se vojska s Francozi dokonča?

Gda je Magda prečtela Jernejovo pozivnico (behivó) se etak začela čemeriti.

— Da bi je neyola odnesla, naj bi šli! da bi li oslepnoli ... Čiravno si bedasti ... itak mi je žao za tebe; Francozi ne bodo meli smilenja nad tebov; glavo ti odrežejo ali ti pa kaj drugoga vćinijo! ...

Jernej je čūto, da žena istino ma. Bojao se je Francozov kak hūdoga dūha, zatoga volo

to je za 86%. Posledica tega povišanja je bila, da so se morali povišati vsi stari davki in upeljati novi davki, kakti komorski davek, davek na ročne delavce in davek na plače uradnikov, 500% doklade na zemljiški davek in 30% doklada na druge direktne davke. Povišala se je z 20 junijem t. l. carina za več ko 100% povprečno, še celo cena soli se je v zadnjem časi povišala.

Kmet dobi polovico manj za svoje pridelke kak prvle, plačivati pa mora mnogo višje davke, zato se smemo čuditi, če je nastopila splošna gospodarska kriza, štera se poostruje od meseca do meseca. V l. 1925 je splošna nezadovoljnost dosegla svoj vrhunec, vlada je morala uvaževati to nezadovoljstvo, kda so celo sreski poslanci iz vladne radikalne stranke na ves glas zakričali in trdili, da so davki nemoralni, da so krivični, ar jemljejo ljudstvu možnost za življenski obstoj in vničujejo veselje do dela. Vlada se je morala podati in dovoliti nešterne olajšave pri obdačenju, morala pa tudi misliti — na šparanje v državnem gospodarstvu. Dober gospoosar špara z vsem, ka njemi pride v roko; isto mora včiniti i vlada štera upravlja državno vrednost, ki obstoji iz dveh velikih imanij: Belje in Topolovec in mnogo malih, iz več stozezero plügov državnih logov, 22 rudnikov premoga, železa in soli, treh tovarn (fabrik) za svilo, dveh drž. tiskarn, dveh bank, več tovarn za preproge, vezanine itd. v vrednosti več milijard Din, ki razpolaga z davčno močjo državljanov.

Či ešče gospodarsko vzdržati in počasi napredovati kmet, obrtnik in delavec, či šče država urediti svoje finance mora se voditi finančna politika, ki brezobzirno izloči vse nepotrebne izdatke, ki vsikdar in vsešiom vse one činitelje, ki vodijo državno gospodarstvo, opominja na šparanje, ki očivesno in glasno povdarja: V šparanji je naša rešitev!

VLAD. PUŠENJAK.

Naše skupno delo v tom leti.

Vsakše veliko delo navadno ide počasi naprej, dokeč ne pride do popolnoga razvoja. Tak je bilo dozdej z našim Martiniščom, že dve leti se počasi razvija. Zdej je prišlo tak deleč v svojoj potrebščini, ke se more dovršiti v tom leti. Što bi dvojio, ka je zidanje Martinišča ne veliko delo? Velko ne samo kak stavba, zidina, nego veliko posebno v svojem nameni, v svojem vzvišenom cili. Kakši pa je cio Martinišča? Pomagati v vsakšem tali prekmurskim dijakom, da poleg svojega včenja postanejo dobri, pošteni krščeniki, pravi ljubiteli domovine i doségnejo tisti stan, šteroga jim je Bog odločo, da bodo istinsko Bogi dopaelivi, svojemi narodi na dušni pa telovni hasek. To je tak zvišeni, tak sveti cio, ka vsaki dober krščenik more biti iz dna duše veseli, či pri tom kaj pomaga.

Vnogi so dozdej pomagali kelko so mogli, vnogi bi lejko dali več, bili pa so i ešče zdej takši, ki pravijo, ka je to ne potrebno. S tem novim letom pa si moremo to delo tak k srci zeti, kak bi sami sebi povali hižo. Či si eden sirmak spovle hižo za več jezer, dosta ležej si

spovlemo vsi vküp Martinišče. Ka se je dozdej nabralo je komaj deseti tao toga, ka je potrebno, da se stavba postavi pod streho. Dobili smo novi, lepi, obširen prostor, vsega dva plüga. Zdej bi mogli včasi voziti les, potem pesik, cigeo itd. či ščemo včasi na sprotoletje zidati v jesen pa notri iti. Vse to se pa nemre začniti, dokeč ne vemo, kelko penez mo meli. Zato je pa podpisani odbor skleno, ka se s tistim navadnim nabiranjem henja i se včasi začne ono nabiranje, da pride na dušo samo 10 Din. Odbor določi nabiratele, ki do s posebnimi polami šli od hiže do hiže po celom Prekmurji. Zato pa prosimo vse, naj že zdej vküp devlejo, ka gda nabirатели pridejo, včasi dobijo, zapišejo i naprej odidejo. Pametno bi bilo, da bi vertinje, matere, vküp devale za vsako žensko glavo pri hiži 10 Din., oča, vért pa tak za možke glave. Tak bo tudi dobro i pravično, či bogatejši dajo kaj več, ar se najdejo sirote, štere nedo mogle dati po 10 Din.

V božem imeni, v čast sv. Martini začnimo to veliko, to sveto, to potrebno delo. Gda pridejo nabirатели, te se spomni na reči sv. Pisma: „Pri vsakšm dajanji naj bo veseli tvoj obraz.“ (Sirah, 35, 11.)

Odbor za zidanje Martinišča: g. Ivan Bašša župnik i predsednik, g. Jožef Radoha, blagajnik, g. Jožef Klekl, poslanec, g. Jožef Horvat, župnik, g. Alojz Pavlič, katehet, g. Ivan Jerič, kaplan, g. g. Dr. Fr. Bratina, komisar, g. Rudolf Pregelj, profesor, g. Janko Sever, profesor.

Novo leto.

Končali smo, da bi lahko na novo začnoli. Pravzaprav ne začnoli, nego nadelüvali. Ar naše delo se ne začinja i se ne končava, nego se vleče naprej, dokeč naš cil ne dosežen. I gda je naš cil dosežen? — Na to ne lahko odgovoriti. Mogoče te, gda ves prekmurski narod s svojim pisanjom osvedočimo, da smo na pravoj poti, ar zagovarjamo postopanje i delüvanje, štero ma svoj fundament na večnovelavnih krščanskih navukaj i da to delüvanje podperamo. S tem je cil samo na pol dosežen. Naše delo mora in tudi nadale. Če smo ves prekmurski slovenski narod zbüdili i ga pridobili za sebe, moramo gledati da ostane büden i naš. Zato njemi moramo posvečivati tudi nadale skrb. I to vsigdar na vednak način, tak da v našem deli ne pravoga nehavanja i začenanja.

Prestopili smo prag novoga leta. Prestopili smo ga s trdnv volov, da ne omahnemo, nego vzdržimo vse tudi največše težave. Omahnoti ne smemo, ar delamo za narod. Istina, lübezen do prekmurskoga ljudstva, štero je večkrat izpostavleno nevarnomi zapelavanji nepoznanih tihincov, šteri se njemi v prvom hipi prijazno nasmihaajo, potom pa se njemi z norčevanjem zarežijo v obraz, če so je spravili ua led, nam ne dopüsti, da bi henjali i se raj vdali počitki, kak pa da bi delali. —

Celá ta pisana truna lüdi na sredi štere se bliščijo bajoneti žandarov, se vala s kričanjem i hrupom mimo plov do konca vesi. Žene drži-jo za šinjek svoje vojake i jočejo; edna starka kaže svoj žuti zob i se močno preti z rokov nikam daleč v sve. — Druga se čemerí: „Bog naj vam poplača naš joč!“ Čüjejo se glasi: „Francek! Katica! Jožek! z-Bogom!“ Psi lajajo. V-cerkvi zvoni. Župnik sam moli molitev za vmerajoče, ar niti eden iz teh, ki zdej idejo na vojsko, ne pride več nazaj. Vojna pobiva vse, nazaj pa ne dá. Plügi ležijo na polji, ar je Pognebin napovedao vojsko Franciji. Ne se je mogeo zjediniti z Napoleonom III. in zato si je vzeo k srci pravice španskoga trona.

Zvonenje zvonov sprevaia trumo, štera je že daleč od vesničkih plotov. Pridejo do križa: vsi možki se pobožno odkrijejo. Zlatožuti prah se zdigava po cesti, ar je lepi sühi den. Na obeh straneh ceste šumi d zorevajoče silje s težkim klasovjom, i se nagible pod vetričkom, šteri nigda nigda rahlo pihne. Pod sivov nebov lečejo škorjančki, i vsaki prepevle po svojoj viži, ar se oni nikaj ne brigajo za človeške žalosti. (Dale).

V hipi gda smo prejeli za novo pero, se obračamo na ves prekmurski slovenski narod. — »Novine« so prekmurske! »Novine« so slovenske! I ka bi pravzaprav morali djati na prvo mesto: »Novine« so krščanske. Stem trojim je mnogo povedano, — vse je s tem povedano. Mi smo prekmurci, mi smo Slovenci, mi smo krščeniki. Kaj sledi z-toga? Da izmed nas nihče ne bi smeo biti brez »Novin«.

Pred par deset leti nismo meli listov. Toga nismo niti preveč občütili. Ar dokeč človek kakše stvari ne spozna, si je ne zaželi i tudi ne čüti, da njemi fali. A če stvar spozna i vidi da je za njega dobra, nemre živeti brez nje.

List je v dnešnoj dobi potreben. Što ne čte, ne ve, ka se po sveti — v državi — gödi i se nemre v razmere vživeti. Nigdar ne trden. Zdej ga pridobi te, potem premoti drugi i tak prevesla vse stranke. Nazadnje od samoga blodjenja postane pijan i njemi poslane vseedno, što ga ma v rokah. A v istini ne vseedno, ar narod sam odloča o svojoj prihodnosti.

V preminočem leti nas je bilo do 4500. Zадоста je. A mi nismo zadovolni. Prekmurcov (Sloencov) nas je okoli 70 jezer. Ali nas ne bi moglo biti več tudi pri „Novinaj“. Ne bi bilo preveč, da nas je 5, 6, 7 celo 8 ali 9 jezer.

»Novine« so krščanski, prekmurski, slovenski list, zato naj ne falijo v njednoj krščanskoj, prekmurskoj, slovenskoj hiši.

Glasi Slovenska Krajina.

Uredništvo in upravništvo „Novin“ žele vsem cenj. naročnikom blaženo i milostipuno novo leto.

Najdena je ženska zlata vöra pred dvema mesecoma v Beltincih. Najšla jo je poštena sirota, ki je to javila upravništvu Novin v Črenšovcih. Lastnik naj se na upravništvu zglati i plača siroti 10 procentov potom upravništvo naroči najditelici, da jo zroči lastniki.

Shod naše stranke je bio v Črenšovcih 26. dec. na šterom so g. poslanec Klekl Jožef na želo interesentov razložili začasni agrarni zakon i toga pravilnik s posebnim pogledom na küpüvanje te zemle. Na shodi so bile zastopane občine: Črenšovci, Odranci, Žižki i Trnje. Na želo občin bode eden od našiva poslanca ešče razložili te zadeve.

Urednik Novin i Mar. Lista se prisrčno zahvali za vsa božična novoletna želenja i pozdrave!

Vrejli širiteo Novin i Marijinoga lista Gomboši Peter iz Šalamenec je 8. dec. v 69 leti svojega življenja premino. Bio je goreči častilec Marijin, zato se je ravno na njeni svetek preselo v večnost po svoje najem, šteroga njemi gvišno izprosi Marija, ar je z razširjanjom krščanskoga štampa širio njeno i njenoga Sino čast.

Za poplavlence v Murskoj Soboti je na prošnjo g. poslanca Jož. Klekl darüvao 1000 dinarov, štero vsoto so g. poslanec izročili g. okrajnomi glavari Lipovšeki.

Država.

Za popravlanje šol je ministrstvo dovolilo 5 milijonov dinarov. Na Slovenijo pride komaj dvajsetpeti deo.

Novi predpisi za vožnjo po cesti. Člen 33. zakona za dvanajstine (državne potroše) določi, da bodo mogla vsa kola, naj že motorna ali z živinov vprežena, voziti po desnoj strani ceste, levo stran pa nihati prosto za kola, štera vozijo iz nasprotne strani. Te predpis vala za celo državo. Da se bo srečavanje ležej vršilo, opominio da se vsaki naj toga drži, ar bodo prestopke ostro kaštigali. Dozdej je najmre v navadi bilo, se k sebi ogibati, odzdej pa se bomo morali ne samo odsebe ogibati, ne spoj voziti na desnoj strani, tak ka ostane sredina ceste prazna.

Zmrzno je v temnici v Osijeki Milan Grotiž. Med ljudstvom je velka nezadovoljnost, ar so prej v temnicaj niti v najhüšoj zimi ne kütili.

ga je bolelo pri srci. Kaj ma on opraviti s Francozi? Po kaj i zakaj naj ide — v strašno tujino, gde ne niednoga dobroga človeka? Či človek sedi v Pognebinu, se njemi vse tak počasno vidi; či pa pride zapoved, da trbe iti, tedaj vidi, da je doma najbolje. Toda pomagati si nemremre; kaj je, to je, treba iti. Jernej je obijno ženo, potem pa deset let staroga sina Franceka, plüvno debelo, se prekrižo in stopo iz hiže, Magda pa za njim. Slovo so vzeli eden od drugoga, nego ne preveč prijazno. Magda i Francek sta jokala, Jernej je pa mrmrao: „No, le tiho, no!“ — i tak so prišli na cesto. Tü so vidili, ka se po celoj vesi ravno tisto godilo kak pri njih. Vsa ves je prišla vküp; cesta je puna možkov, ki morejo iti na vojsko. Zdej idejo na postajo, žene z decov pa za njimi. Vsem je bridko pri srci; samo ništerni mlajši majo kratke pipice med zobmi i se delajo vesele; edni so že zarana pijani, drugi spevlejo z hripavim glasom:

„Skžineckoga roke in zlati prstani,

Več ne do na vojnike s sablov mahali.“

Tü pa tam kakši Nemec iz pognebinskih naseljenikov tudi napne svoj »Wacht am Rhein«.

Veliko kad je napravo Fr. Medved pintar v Tacni blizu Ljubljane. Napravljena je z lerovoga lesa. Naročila jo je edna tovarna (fabrika) v Siski. Drži pa 50 jezer litrov, to je približno 893 akovov. V to bi šlo zelja, ka bi se nikak kisilo držao, či ne bi meo klobasov poleg.

Svet.

Oznanivalec ničevosti sveta. V Londoni se je pojavilo pred nedavnim na vulici mlad človek brez kranščaka, a proti močnej zimi oblečen samo v lahko letno odelo. Stao je na sred ceste i držao značilnim predgo. „Grešna ljudska deca, vi šteri dvojite o bivanji Stvoritelu, ne gubite malih ostankov vere, šteri so vam še ostali! Vse blago, štero ma najbogatejši človek na zemli, vsi diamanti i drugi dragi kamni vseh indijskih poglavarov, vsi tisti penezi, šteri leži v privatnih kasaj angleškoga krala, ne vreden niti plehnatoga groša v prispodobu s tistov radoščov, štera v večnosti čaka tiste, ki verjejo.“ — Okoli govornika se je nabralo mnogo ljudi. Gđa je mladenec svoj govor še ednok ponovo, je potegno iz žepa zavoj bankovcov Bile so banknote po 20 funtov i to do 60—80 komadov. Iz kašulice je potegno špico, jo vužgao i se pripravo da zažge peneze, kak svedočanstvo svojega navuka, da zemelske dobrine ne valajo nikaj. V pravom časi se je dvema policajoma posrečilo zabraniti, da bi včino svojo nakano.

Najvekše hūdo. Vekši casar je ednok pozvao k sebi vse modrijane svojega carstva i jim postavio pitanje: štero hūdo je najvekše? Eden je odgovorio, da velka, nemočna starost, gđa človek nemre nikaj i je na nevolu sebi i drugim. Drugi modrijan je pravo, da je najvekše hūdo siromaštvo. Tretji, če človek vmerje brez dece. Eden med njimi pa je odgovorio: Najvekše hūdo je, gđa je človek že pri kraju življenja, a nemre najti niti ednoga (dobroga) dela, stero je včino.

Odlikuvana zavolo metle. Za časa zadnje svetovne vojne se je pripetilo, da se je meo pelati bivši nemški casar skoz varaš Metz. Oblasti so zapovedale, da morajo biti vse vulice, po šterih se bo casar vozo, čiste. Po toj zapovedi je prišeo stražnik tudi k nekšoj Justini Hofmann i joj zapovedao, naj pomete hodnik pred svojov hišov. Žena pa je stražara odtirala z rečmi: „Tisti vaš casar še telko ne vreden, kak moja metla!“ Žena je bila zavolo teh reči obsojena na 6 mesecov voze; to je tudi prestala. Zdašnja francoska vlada pa je Justini Hofman pripoznala visoko odlikovanje.

Prislovica v našem kraju pravi, da je Bog gospodstvo v družini razdelo med možom i ženov tak, ka naj mož gospodari vse ove dni v tjedni, samo v petek žena. Nešterne ženske pa so se ne mogle včakati petka i so nastopile svojo oblast že v četrtak. Bogi se je to za preveč vidlo, zato so ženske zgubile tudi svoj petek. Od tistimao majo vse dni oblast možki. Pred kratkim pa je iz Afrike pisao anglež Fr. Rodd, da je najšeo tam rodovino Tuaregov, gde je ravno naopak. Moški so zakriti kak na Torskom ženske. Vogledi idejo ženske i v družini odločijejo kak naj se deca včijo.

Smrt naše domačinke v Ameriki. „Slovenec piše, da je v Illinois v Ameriki vmrla Veronika Glavačova. Rojena je bila l. 1885. Bila je vzorna katoličanka, mati sedmero dece i dobra vertinja.

— **Ponarejeni dolari.** Amerikanske oblasti opominajo, da kroži dosta 10 dolarskih bank. Ljudje naj bodo pazlivi.

Zavolo prestopka prepovedi, da v Ameriki nesmejo piti vpijanljivih pijač, je bilo obsojeni od začetka prepovedi pa

dozdaj 150 jezer 762 zatožencov. Vsi zatoženci vkup so plačali 30 milijonov dolarov kaštigo pa dobili 12 jezer let voze

Velka nesreča na ladji. V vodini Skaldi se je edna angleška ladja tak močno zaletela v amerikansko, da jo je k mesti presekala. Kapitan ladje pa pet novinarov se je vtopilo, ostalih pet pa je rešila edna belgijska ladja.

Za 7 milijon šeststotojezer dinarov ponarejenih bank so vzeli vkraj od dva tühinca v Novoj Gradiški. Prišla sta v Novo Gradiško z nakanenjom, da bi nekaj svojih bank vždala. Pitala sta za nekšega trgovca. Ar sta se ba nekaj napočno oponašala i je policaj to opazo, so jiva litaki prijali. Vendar pa sta imela srečo. Kmica je bila, pa sta jo med potjov na policijski urad pobrisala. Smolo sta pa mela pri tom, ka sta svoje kofre na kolodvoru nihala. Te so preiskali i najšli goripovedano šumo bank po jezero dinarov. Zvršila so se pozvedavanja i vse kaže, ka sta ftička v zvezi z družbov, štera je ponarejevala banke pa so jo nedavno v Maribori dobili. Ponarejene jezerske banke je lahko spoznati. Papir je bole trdi od pravih, se sveti pa farbe so bole temne.

Odpravili so slovenski jezik na osnovni šolaj na slovenskom Primorskem. Taljanski uradni list javi, da je ministrski svet v Rimi skleno, da bo vsej šolaj učni jezik samo taljanski jezik. S toj naredbov je taljanska fašistovska vlada vzela zadnje drobtinico pravic našim slovenskim bratom. Da se vsaki človek ma pravico izobraževati v svojem maternom jeziku, to ne trbe posebi praviti. To pravico pa, stero si že vsako dete s sebov na svet prinese, na brezsrčen način tlačijo. Vsaka krivica pa se kaštiga na tišto, msto jo dela.

Štev. 684/25

RAZGLAS.

Podpisana uprava razpisuje po nalogu Velikoga župana mariborske oblasti v Mariboru z dne 9. decembra 1925, L. br. 2497/22 dobavo živil in vseh drugih potrebščin za bolniški zavod za leto 1926 in sicer:

1. Dobavo mesa in drolovine vseh vrst,
2. kruha, samo beloga,
3. mleka,
4. moka in mlevskih izdelkov vseh vrst,
5. specerijskega blaga in viktualij
6. drv, trdih in mehkih.

Popis potrebnih količin navedenega blaga, nadalje obči in posebni pogoji za dobavo blaga se dobijo v pisarni navedene uprave.

Ponudbe opremljene s kolekom 100 Din. se morajo izročiti upravi najpoznej do

7. januarja 1926.

v zapečatenem ovitku z zunanjo oznako: „Ponudba za dobavo . . . po razpisu z dne 21. decembra 1925, štev. 684/25 ponudnika N. N.“ V ponudbi je navesti tudi popust na coločene ali tržne cene, katerega pa ni istovetiti s predpisanimi odtegljaji.

Vsak ponudnik mora položiti kavcijo v višini 10% vrednosti enomesečnega prometa. V slučaju sprejema ponudbe ostane kavcija v shrambi uprave bolnice, kavcijo nesprejetih ponudnikov se vrnejo istočasno z obvestilom.

Ponudniki, ki morajo biti jugoslovanski državljani, morajo ostati v besedi najmanj 30 dni po otvoritvi dotočne ponudbe.

UPRAVA JAVNE BOLNICE
v Murški Soboti, dne 21/XII. 1925.

Podpirajte „NOVINE“!

Mali oglasi.

NA ŠAFARSKOM

pri Raskriži je k odaji ali se da z arende lepo posestvo. K posestvu spada: gostilna, 3 i pol oralov zemle, vrt, 2 orala senožeti, velki sadovnjak, eden oral goric i en oral šume s hrastovinov za doge, podseke, deske itd. itd. Kupci naj se zglasijo pri VOZLIČ VIKTORI na Šafarskom.

Tesani les

za rušte, deske, late, štafelni, fostni, mostnice, cement, apno drva itd. dobi se po najnižji dnevni ceni začne se po novem letu, sprejema vse naročila različnega lesa.

Joško Černjovič

Soteska ulica 71.
VELIKA KAVARNA.

SREČNO NOVO LETO

želi vsem svojim gostom
in prijateljem

VELIKA KAVARNA
Meolic
MURSKA SOBOTA.

SREČNO, BLAŽENO NOVO LETO ŽELI

vsem svojim odjemalcem trgovina
Brata Brumen
Murska Sobota.

Srečno novo leto želi

vsem svojim prijateljem in znancem
CVETIČ JANEZ
trgovina z manufakturnim blagom
Murska Sobota

VESELO NOVO LETO

i zdravje v njem želi vsem
svojim prijatelom, ki njemi
voščijo živeti.

ALOJZ MENCIGAR,
mlinar,
Krašče.

BLAGOSLOVLENO, BLAŽENO, VESELO NOVO LETO ŽELEJO:

BAUER ŠAMUEL gostilničar Črensovci svojim gostom.	Trgovina A. HIRSCHL Murska Sobota.	IZIDOR HAHN trgovina z papirjem in šolskimi knjigami PREKMURSKA TISKARNA Murska Sobota	KR. HIRSCHL in SINOVA Murska Sobota.
KOCET IVAN trgovec Črensovci svojim odjemalcem.	KEMÉNY MARKO Murska Sobota.	FRANJO HIRSCHL upravljajoči ravnatelj Prekmurske banke d. d. Murska Sobota	BARNABAŠ ERDŐŠY trgovina z papirjem in igrači v Murski Soboti št. 180. prej vodja tiskarne BALKANYI-ja (poleg pošte in rim. cerkvi.)
GABOR ŠTEFAN trgovec Črensovci svojim kupcom.	RADUHA i KOLENKO trgovina Adranci svojim kupcom.	ČEH & GÁSPAR trgovina z mešanim blagom Murska Sobota	HORVÁTH ALEKSANDER trgovina z gotovo obleko Murska Sobota.
ŽERDIN MARTIN trgovec Žižki svojim odjemalcem	SIDONIJA NOVÁK slaščičarna Murska Sobota.	Slovenska KJIGARNA v Murski Soboti.	PAVEL FLISAR urar in trgov. mehaničnih in tehničnih potrebščin Murska Sobota.
HORVÁT PETER stolar Žižki svojim naročnikom.	KARDOS JOZEF trgovina z železom Murska Sobota	JURIJ SUKIČ klobučar Murska Sobota.	PÉTERKA IVAN trgovina z železnino „k kosi“ Murska Sobota.
BRATA ŠIFTAR & HAHN veletrgovina Murska Sobota.	A. KIRÁLY trgovina s klobuki, perilom in kratkim blagom Murska Sobota (Bergerova hiša.)	LUDVIG BENKO trgovina manufakturom Murska Sobota.	BRATA KÜHAR trgovina z mešanim blagom Murska Sobota.

GOSPODARSTVO.

1. Zrnje.

100 kg. pšenice	250 Din.,
„ „ žita	175 „
„ „ ovs	175 „
„ „ kukorice	160 „

2. Živina.

govenska:	teoci:	svinje
v Zagrebi 1 kg.	16—18 D.	14 D.
v Ljubljani „	16—18 D.	14 D.

3. Krma

Sena m. 90—125 D., slame m. 70—100 D.

Zagrebečka borza.

dne 30 decembra 1925.

Amerikanski dolar, 1 dolar	D 55.45
Ščiling	D 7.90
Čeho-Slov. krona, 1 K	D 1.66
20 kronski zlat	D 205.—
Francoski frank, 1 frank	D 2.—
Madjar. K. 100 (nova em.)	D 0.075
Švic. fran., fr.	D 10.85
Talijanske lire, 1 lira	D 2.25
Zürich:	
Dinar, 100 Din	Šv. frcv 9.1925.

K odaji je:

edna lokomobila 12 HP. na pota-
čaj; druga lokomobila pa 4 HP., i
edna mlatilnica l. m. s. Nadalje 2
motora na sirovo maslo za pogon
mlatilnic. Oznanjeni stroji se dobi-
jo po fal ceni.

Resni kupci se naj zglasijo takoj pri

FRANC NORČIČ

v Bakovcih št. 140. p. M. Sobota

Slovenska banka d. d. podružnica DOLNJA LENDA.

plača najbolje dolare
:- in zlate peneze :-

Ovlaščena banka za trgovanje z de-
vizami in valutami. Izstavlja izvoz-
nikom uverenja in prevzema banč-
ne garancije.

Naročnina ino oglasi se sprejmejo za „Novine“
pri ERDŐŠI BARNABAŠ, trgovci z papirjem
i igrači v Murski Soboti št. 180. poleg
rimsko katoličanske cerkvi ino pošte.

Samostalno prekmursko ka- toličansko podporno društvo sv. Križ Chicago III:

je najbolje društvo za prekmurske Slovence v
Chicago. Kotriže društva postanejo lahko kat.
Slovenci, moški od 16 do 50. leta, ženske od 16
do 45. leta starosti. Kotriže plačajo ednok pris-
topnino 1 Dol. i mesečno 1 Dol. i zato dobi
vsakša betežna kotriža prvi 6 mesecov 1 Dol.
podpore za vsaki den, nadalnje 3 mesece pa 50
centov na den. Če je kotriža ešče duže betežna,
zvoli se njoj podpora na mesečnoj seji. Za smrt-
nino plača društvo zdaj 350 Dol., kda bo pa
več kak 200 kotrig, pa 500 Dolarov. Gotovščine
ma društvo 5000 Dol. kotrig 170. Želimo, ka bi
bilo skoro 200 kotrig. Društvo skrbi za lepi spre-
vod i cerkveni pokop i bo pomagalo pri deli za
prekmursko slovensko faro v Chicago i priporoča
vsem kotrigam, da si naročijo prekmursko glasilo
„Novine“ v šterij objavlja društvo svoje oglase.
Novine se naročijo pri Klekl Jožefi, vp. pleb. v
Črenšovcih, Prekmurje, Jugoslavija i se dobijo
tudi pri društvu. Društvene seje se vršijo vsako
drugo nedelo v meseci ob 3. vori na numeri
1804. So Racine Avenue, Chicago III. Opominamo
vse prekmurske Slovence, ki so ešče nej ali so

že v kakšem društvu, naj pristopajo k tomi lepomi
društvu, štero pomaga kotrigam v potrebaj.

Odbor za leto 1925:

Predsednik Martin Kelenc, podpredsednik Mi-
hal Gruškovnjak, tajnik Štefan rtozjan, podtajnik
Martin Horvat, blagajnik Štefan Jakšič, paziteo
betežnih Mihal Gijorek, nadzorni predsednik Štefan
Gijura, računo-voditela Štefan Ritlop i Naci Mar-
koja, paziteo društva Anton Markoja, vratar Jo-
žef Trajbar.

SREČNO NOVO LETO

žele vsem svojim ljudem

DOMA JOŽEF
stolar
Trnje.

SREČNO NOVO LETO

žele vsem pristašem
Slov. ljuds. stranke

TAJNIŠTVO
Slov. ljuds. stranke v M. Soboti.